

26.02.2025
KSL/288/03.07.2024

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 22.10.2024 Vt 18 Petäjaveden taajaman kohdalla, aluevaraussuunnitelma, Petäjävesi

LAUSUNTO: VALTATIEN 18 ALUEVARAUSSUUNNITELMA PETÄJÄVEDEN TAAJAMAN KOHDALLA

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Keski-Suomen liiton lausuntoa aluevaraussuunnitelmasta, joka koskee valtatie 18 parantamista Petäjaveden kohdalla. Aluevaraussuunnitelman pohjalta on laadittu hankearviointi tarkentamaan toimenpiteiden vaikutuksia ja tukemaan jatkosuunnittelua ja mahdollisen vaiheistuksen ohjelmointia.

Keski-Suomen liitto on tutustunut asiakirjoihin ja lausuu niistä seuraavaa:

Aluevaraussuunnitelman tavoitteena on ollut selvittää valtatie 18 parantamistoimenpiteitä ja päivittää kaavoituksen tueksi liikennealueen tilantarve Petäjaveden taajaman kohdalla. Noin kolmen kilometrin mittainen suunnittelualue alkaa valtateiden 18 ja 23 liittymästä ja päättyy Kuivasmäntien liittymän kohdalle. Parantamistoimenpiteiden tavoitteena on ollut turvata jatkuva vähintään 80 km/h, joka kuitenkin taajama-alueella sovitetaan paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi (60 km/h), liittymämäärän vähentäminen ja liittymien parantaminen tarpeellisilta osin sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien parantaminen.

Aluevaraussuunnitelmassa esitetään valtatie 18 parantamista nykyiseen maastokäytävään. Valtateiden 18 ja 23 liittymäjärjestelyitä parannetaan, ja liittymän läheisyydessä valtatie 18 tasausta nostetaan. Valtatie 18, maantien 6242 ja Kettulantien nelihaaraliittymää porrastetaan siirtämällä Kettulantien liittymää. Valtatie 18 sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan myös esittämällä liittymien katkaisuja, suojateiden poistoa, kolmea uutta alikulkukäytävää ja uusia jalankulku- ja pyöräilyväyliä. Aluevaraussuunnitelmassa varaudutaan myös toteuttamaan meluntorjuntatoimenpiteitä.

Keski-Suomessa on voimassa kaksi maakuntakaavaa. Keski-Suomen maakuntakaava hyväksyttiin vuonna 2017 ja se sai lainvoiman vuonna 2020. Lainvoimaista maakuntakaavaa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta muuttaa ja täydentää maaliskuussa 2024 voimaan tullut Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Suunnittelualueen osalta Keski-Suomen maakuntakaava 2040 ei tuonut muutoksia.

Keski-Suomen maakuntakaavoissa aluevaraussuunnitelmassa tarkasteltu yhteysväli on merkitty merkinnällä *valtatie*. Valtateinä maakuntakaavassa osoitetaan valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä välittäviä maanteitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan *valtateitä tulee kehittää käyttäjälähtöiseen palvelusoojatteluun perustuen siten, että varmistetaan etenkin pitkämatkaisen liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Teillä tulee varautua kevytväyläjärjestelyihin taajamien kohdalla sekä linjausmuutoksiin, eritasoliittymiin, rinnakaistie- ja liittymäjärjestelyihin sekä lisäkaistoihin/ohituskaistoihin, jotka täsmentyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.*

Petäjaveden keskusta on maakuntakaavassa merkitty keskustatoimintojen alueeksi. Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävä keskustatoimintojen alakeskus. Alakeskuksissa on asutuksen lisäksi kauppaa ja palveluihin liittyviä toimintoja. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan *alakeskuksen kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan ja muun taajaman selkeään rajaukseen sekä keskusta-alueen viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä ja turvallisista kevytliikenteen yhteyksistä sekä turvattuva maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Keskustatoimintojen alakeskuksiin saa sijoittaa seudullisesti merkittäviä, keskusta-alueille soveltuvan vähittäiskaupan suuryksiköitä.*

Keskustan ympärillä Petäjaveden taajama on maakuntakaavassa merkitty *seudullisesti merkittäväksi tiivistettäväksi taajamaksi*. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan *taajamaa ylläpidetään ja kehitetään seudullisesti kattavien palvelujen keskuksena. Kehittämisessä hyödynnetään olemassa olevaa rakennetta kiinnittäen huomiota viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen tarpeet sekä turvattuva maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojelun kohteet.*

Suunnittelualueen kohdalla maakuntakaavassa on kaksi kehittämisperiaatemerkintää *kulttuuriympäristön vetovoima-alue* sekä taajama-alueen ulkopuolella *bitalouteen tukeutuva alue*.

Suunnittelualueen pohjoisosissa valtatie 18 ylittää maakuntakaavaan merkityt *voimalinjat* ja lisäksi aivan valtatie 18 läheisyydessä on Petäjaveden sähköasema, joka on maakuntakaavaan merkitty *energiahuollon alueeksi*.

Valtatie 23, johon valtatie 18 suunnittelualueella liittyy, on merkitty maakuntakaavaan merkinnällä *valta-/ ja rautatien kehittämisakseli*. Suunnittelualueella valtatie 23 alittaa maakuntakaavaan merkityn *rautatien*.

Lisäksi maakuntakaavassa on annettu koko maakuntaa koskevia määräyksiä, jotka on soveltuvin osin otettava tarkemmassa suunnittelussa huomioon. Suunnittelualueella koskee erityisesti *luonnonvaroja* (pohjavesi) käsittelevä suunnittelumääräys.

Keski-Suomen voimassa olevassa maakuntakaavarakaisussa on varauduttu aluevaraussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen. Ajantasaisen maakuntakaavatilanteen ja tarkemmat merkintöjen kuvaukset ja suunnittelumääräykset voi tarkastaa Keski-Suomen liiton nettisivuilta.

Aluevaraussuunnitelman pohjalta on laadittu hankearviointi, joka tarjoaa hyvän työkalun arvioida hankkeen vaikutuksia. Hankearviointiin sisältyvät toimenpiteet sijoittuvat hieman suppeammalle suunnittelualueelle kuin aluevaraussuunnitelmassa. Lisäksi hankearvioinnissa todetaan, että siitä on syytä päivittää tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Hankearvioinnissa on tarkasteltu niin sanottua kevennettyä hankevaihtoehtoa, jossa parannetaan valtateiden 18 ja 23 liittymää, lisätään valtatie 23 suuntaisesti uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä sekä alikulku liittymän kohdalle. Lisäksi levennetään Petäjaveden ylikulkusiltaa. Hankevaihtoehtoon 2 sisältyy edellisten lisäksi uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä valtatie 18 varrelle, pysäkkijärjestelyitä, yksityistieliittymän katkaisu, melusuojaus sekä valtatie 18, Koulutien ja Kettulantien liittymän parantaminen.

Kustannukset hankevaihtoehdossa 1 ovat noin 3,35 miljoonaa euroa ja vaihtoehdossa 2 noin 3,72 miljoonaa euroa. Hankevaihtoehdon 1 hyötykustannussuhde on noin 0,22 ja hankevaihtoehdon 2 noin 0,33. Hankkeen hyödyt syntyvät molemmissa hankevaihtoehdoissa

pääasiassa henkilö- ja pakettiautojen sekä raskaiden ajoneuvojen ajokustannuksista. Vaikutuksiltaan kattavampi hankevaihtoehto 2 vastaa paremmin suunnittelulle asetettuihin tavoitteisiin sekä maakunnallisiin tavoitteisiin, jotka tulevat maakuntakaavasta ja maakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta.

Keski-Suomen maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa päivitetään parhaillaan ja päivitys on tarkoitus viedä maakuntahallituksen käsittelyyn huhtikuussa 2025. Toistaiseksi Keski-Suomessa on voimassa 2020 hyväksytty liikennejärjestelmäsuunnitelma.

Valtatien 18 kehittämisellä vastataan maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteisiin saavutettavuudesta sekä turvallisuudesta ja toimintavarmuudesta. Valtatien 18 välityskyvyn ja liikenneturvallisuuden parantaminen välillä Jyväskylä-Vaasa on tunnistettu myös yhdeksi edistettäväksi toimenpiteeksi Länsi-Suomen liikennestrategian toimenpideohjelmassa.

Lausunnon on valmistellut aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki,
valtteri.paakki@keskisuomi.fi, 040 525 6059

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.